

## Хроника

## Chronicles

### Изложба „Деведесете: Речник миграција“

Музеј Југославије, Београд, 05. децембар 2019 – 01. март 2020. године

Изложба „Деведесете: Речник миграција“, ауторки и кустоскиња Ане Панић и Симоне Огњановић, одржавала се у Музеју Југославије у периоду од 05. децембра 2019. до 01. марта 2020. године. Изложба обрађује тему миграција становништва из Србије и у Србију током дезинтеграције СФР Југославије деведесетих година XX века. Учесници изложбе били су индивидуе и колективи који долазе из поља уметности, активизма и цивилног сектора. „Речник миграција“ изложбе настао је тако што су учесници, у сарадњи са кустоскињама, изабрали по један појам или синтагму који артикулише њихову позицију и поставку.

Простор Музеја Југославије, у коме је постављена изложба, био је преуређен тако да посетиоци имају физички утисак ограђености, препрека и граница. На самом улазу постављена је инсталација налик градилишту, са саобраћајним знаком опасности на коме пише „човек“. Прва просторија ограђена је панелима са стрелицама које воде посетиоце кроз поставку. На тај начин, ствара се осећај стајања у реду, али и збуњености у простору. Радови су представљени у различитим формама, као што су фотографије, предмети, текстови, стрипови, филмови и инсталације.

Изложба је била подељена на шест проблемских целина: лица и ствари, режими (не)кретања, режими становања, одлуке и присиле, сусрети/мреже солидарности и народи и територије. Прву целину чине појмови *предмет* (Душица Дражић), *туђини* (Владимир Радојичић), *инвентар* (Киоск – платформа за савремену уметност), *кофер* (Балинт Сомбати) и *адреса* (Александра Ајдуковић). Другој целини припадају *избрисани* (Горанка Матић), *закон* (Тања Остојић) и *човек* (Асоцијација АПСОЛУТНО). У целини „режими становања“ мапирани су појмови *бесправна нужност/устанак* (Здružена акција *Кров над главом*), *сигурна земља* (Рене Редле и Владан Јеремић) и *план* (Милорад Младеновић). Проблем одлуке и присиле представљен је појмовима *храброст* и/или *кукавичлук* (Шкарт) и *пријатељи* (Горанка Матић). Пета целина садржи појмове *достojанство/солидарност/интернационализам* (Шкарт, Жене у црном и Весна Павловић), *жудња за животом* (Ана Миљанић и Центар за културну деконтаминацију), *руке* (Група 484), *слободна привремена територија* (Колектив *Migrative Art*), *место* (Дејан Димитријевић и Небојша Шерић Шоба), *рупе* (Ивана Момчиловић, Лоран Вансон и Шкарт), *нелагодност* (Јусуф Хацифејзовић) и *туге* (Шкарт). Последња целина обухвата појмове *чишћење* и *други* (Удружење *Кардан*

– Јелена Грујић Зиндовић), *кућа* или *дом* (Војвођански грађански центар), карта у једном правцу (Милена Максимовић), *југословенство* (Вахида Рамујкић), *компјутерско чишћење/узалудна нада* (Чедомир Васић), *земља/територија* (Вахида Рамујкић и Дионис Ескорса) и *трансфер* (Никола Радић Луцати).

Изложба се на упечатљив и нетипичан начин ухватила у коштац са политичком митологијом деведесетих, етничким и националним идентитетима, колективним сећањима и многоструким наративима о миграцијама. Поред стручних вођења, у оквиру трајања поставке, сваке суботе организовани су пратећи догађаји, на којима су учествовали аутори радова, али и други уметници, научници, активисти и представници цивилног сектора који се баве феноменима повезаним са темом изложбе. Изложба је реализована у склопу пројекта „Нова мапирања Европе“, који су подржали Европска комисија посредством програма Креативна Европа и Министарство културе и информисања Републике Србије. Објављена публикација, односно каталог изложбе, доступна је у електронском формату.<sup>1</sup>

Теодора Јовановић

---

<sup>1</sup> Панић, Ана и Симона, Огњановић. 2019. „Деведесете: Речник миграција.“ [http://www.newmappingsofeurope.si/en/books/glossary-of-migrations\\_73](http://www.newmappingsofeurope.si/en/books/glossary-of-migrations_73) (приступљено: 15. априла 2020).